

OTEVŘENÍ NOVÉ BUDOVY STÁTNÍHO OKRESNÍHO ARCHIVU V PARDUBICÍCH

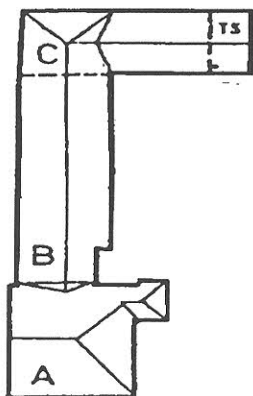
Jana PODDANÁ

Březen 1995 byl pro Státní okresní archiv v Pardubicích významným mezníkem - 15. března byla totiž otevřena nová archivní budova na Bělobranském náměstí. Archivu se tak konečně dostalo důstojného sídla po 38 letech stěhování po více či méně vhodných pronajatých prostorech.

Na jaře roku 1993 zakoupil Okresní úřad v Pardubicích pro Státní okresní archiv Pardubice budovu bývalého „Píšova železářství“, které bylo v té době již 2 roky uzavřeno. Budova se skládala ze dvou částí. Z obytné plochy s prodejní jednotkou (směrem do ulice Anežky české) a jednopatrového skladu umístěného ve dvoře. Krom toho pozemek nabízel možnost další přístavby. Díky vstřícnému přístupu Okresního úřadu v Pardubicích, jehož vedoucí pracovníci akceptovali potřebu a nutnost situaci archivu řešit, mohlo tedy dojít k rekonstrukci a dostavbě zakoupeného objektu. Stavba byla zahájena v létě 1993 a do užívání byla předána v lednu roku 1995. Celkový náklad 28 mil. korun byl postupně vyčleněn ze tří rozpočtů Okresního úřadu v Pardubicích v letech 1993, 1994 a 1995.

Požadavky na archivní budovu byly od počátku veliké. Bylo třeba pojmout odborná i technická pracoviště, prostory pro styk s veřejností, ukládací haly a to vše tak, aby byla potřebná specifika archivu zachována a zároveň skloubena s technickými i lidskými požadavky dnešní doby. Projekt proto vycházel z doporučených parametrů a ze znalostí a zkušeností získaných přímo z našeho pracoviště. Není snad neskromné říci, že se podařil.

Část A je určena ke styku s veřejností a k administrativním účelům. V přízemí budovy je umístěna badatelna, jejíž kapacita 10-12 osob je přiměřená současným potřebám i s přihlédnutím k zvyšujícímu se počtu

Celý objekt archívu byl pracovně rozčleněn do tří částí - A,B,C.

zájemců o studium v archivu. Badatelna je řešena bezbarierově a může tedy nabídnout služby i tělesně postiženým zájemcům. V prvním patře budovy A, čili nad badatelnou, se nachází výstavní a přednášková místnost, která archivu poskytne možnost výstav, přednášek s kapacitou do 60 osob a kombinaci obojího využití.

Díky jejímu zřízení bude možné seznámit veřejnost se vším, co v sobě skrývá pojem archiv nebo archiválie. Počítá se zde s instalováním dvou výstav ročně, s uskutečňováním přednášek a především máme v úmyslu zde pořádat kombinovanou výuku školní mládeže k předem stanoveným tematům.

Ve druhém patře a v podkroví se nachází sekretariát a odborná archivní knihovna. Obsahuje přibližně 8000 svazků zaměřených na archivní a historickou tematiku.

Velké haly bloku B jsou užívány jako ukládací prostory. Jejich úložná kapacita je 2 400 metrů (což jsou dvě třetiny v archivu uložených písemností) a byla získána především díky využití pojízdných kompaktních regálů. Možnost, že poprvé v existenci archivu budou některé písemnosti uloženy přímo v centrálním sídle, využijeme samozřejmě tak, že zde umístíme nejvzácnější a nejfrekventovanější archiválie. Kromě kvalitního uložení docílíme i toho, že badatelé nebudou muset na své požadavky čekat několik dní, ale budou moci být obsluženi třeba i během několika hodin. Podkroví přistavěné nad těmito halami skýtá několik pracoven odborných pracovníků a dvě pořadací místnosti, ve kterých se pracuje na zpřístupňování archiválií.

Část C byla přistavěna a je využívána především pro technické zázemí archivu. Jsou zde umístěny dezinfekční, knihařská a restaurátorská dílna a příslušné příruční sklady.

Ochrana písemností uložených v archivu, byla věnována maximální péči. Celá budova je zajištěna bezpečnostní a požární signalizací a v nejbližší době se zde počítá i s průmyslovou televizí. Depozitáře jsou klimatizovány a písemnostem je věnována rozsáhlá preventivní péče.

Přesto je téměř nemožné v nejbližší době ošetřit všechny postižené archiválie, neboť speciální péči by si zasloužila téměř třetina fondů.

Pro úplnost je vhodné se zmínit ještě o zavedení počítačové sítě, která je v současné době v systému jak státních okresních, tak i státních oblastních archivů zatím téměř ojedinělá. Je instalována v celé budově a optickým vláknem byla propojena s počítačovou sítí Okresního úřadu v Pardubicích. Jaké jsou její výhody pro zrychlení a zkvalitnění naší práce není třeba se zmiňovat. Výpočetní technika však bude sloužit nejen zaměstnancům archivu, ale i badatelům. Pro ně budou postupně zřízena dvě počítačová pracoviště. Protože bohužel pro archivnictví neexistuje v ČR ucelené programové vybavení, snaží se náš pracovní tým pod vedením správce počítačové sítě zajistit takové softwarové vybavení, které by korespondovalo se současnými dílčími archivními programy a bylo zároveň nosným prvkem pro budoucí možné systémy. Určitou pracnost znamená nejen program „vyhledat“, ale také ho „naplnit“ potřebnými daty. Proto pracovníci archivu již třetím rokem pracují na prepisování a skenování archivním pomůckám a některých dokumentů.

Celkově shrnuto: nová budova přináší větší komfort pro badatele, zlepšení pracovních podmínek všem jedenácti pracovníkům archivu, ale zároveň zavazuje i k hledání případných rezerv a nových podnětů a možností. Jedno je však jisté - naše úsilí bude směřovat k tomu, aby se archiv zařadil tam, kde je jeho místo, t.j. mezi instituce bez nichž bychom si kulturní a historické dění ve městě nedovedli představit.

Zusammenfassung

Im März 1995 wurde ein neues Gebäude des staatlichen Bezirksarchivs geöffnet. Die Forderungen auf die Adaptation der bestehenden Räume waren von Anfang an gross. Es war notwendig, technische Räume und Fachräume, Räume für den Kontakt mit den Öffentlichkeit sowie Aufbewahrungshallen zu sichern. Maximale Sorge wurde dem Schutz der Archivalien gewidmet. Das ganze Gebäude ist mit einer Sicherheits- und Feuersignalisation geschützt, und man rechnet auch mit einem Industriefernsehen. Die Depositarien sind klimatisiert. Im Gebäude ist ein Computernetz für die Arbeiter des Archivs installiert und zwei Computerarbeitsräume werden auch den Forschern dienen. Das Projekt wurde nach publizierten technischen Quellen und nach den vorigen Erfahrungen der Archivare verarbeitet. Man muss sagen, dass es gelungen ist.

Nová budova státního okresního archívu v Pardubicích